28ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 7524 20 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1911

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

2 Février 1911 28me année N. 7524

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՈՅԱՃԵԱՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ԵՒ ԶԵՆ ՏՐՈՒԻՐ

ԲԱՅԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ
ՏԵՍՆԵԼ Դ. ԷՋԸ

Կ. Պոլիս Գալատիա

10 ՓԱՐԱ

Արեւելք

Ազգին Օրգանը

10 PARAS

آره‌ولك
ارمنجه یومی وسیاسی غزته‌سی
صاحب امتیازی قره‌کین بویاجیان
درحلیه غلطه

AREVELK
JOURNAL ARMENIEN
Directeur Propriétaire
Karekin Boyadjian
Cons/ple, Galata

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

Երուսաղէմի վանքը ինքն իր մէջ արդէն իբր թէ քիչ պղտորութիւններ ունէր, հապա մէն ալ դուրսէն գացած է այժմ, ա՛լ աւելի տակնու

Պատմութեան մէկ վերջակէտը, ուրիշ մեզի մեր անձնական ալքերը պահ մը պարպեր կը տեսնեն միայն...

Հայրիկ այն դերագոյն հոգիներէն էր որոնք ցեղի մը կեանքը կը համագրեն, անոր լաւին խաչը, անոր յոյսին ապագան, անոր ենդնդանքներուն հորիզոնը, անոր ամբողջ ճակատագրին երազը կը մարմնաւորեն։

Աստիրդանչեան մարդն էր ան։

Զօրագնա մը չէր Ազատութեան այս առիվրան, Ռազմիկը մը, Կարիպալի մը չէր այս «Հայրենիքի մը հայրը», պատերազմի գաշտերուն վրայ ժողված չէր ան իր փառքի դափիները, և արդէն գոփնի ալ չունէր... Բայց անիկա՝ Հայ Տառապանքին երկունքէն ծնած, անոր մեծութիւնը մեծցած, անոր պատուանշանին վրայ բարձրացաւ, հրաշցաւ, զայն հառնաց, ապրեցաւ, հռչակեց, ու խաչեցաւ ըլլալուն համար... Բանութեան թեզդումներուն ու խափանումներուն դէմ, Սարիութեան անօրէն ու կամակարկիչ պայմաններուն մէջէն անիկա հայրենի ասանդքին բոլորը հնչեցուց և ազգային գաղափարին սրբութիւնը պըսրացուց՝ անմոռանալիօրէն... Եւ Ազգը ինքնաբեր, գրեթէ բնազդական պաշտամամ մը, անոր փարեցաւ, անոր պատրել ու հառնիլ չի դադրիր սիրոյն որդեգրուեցաւ ու զայն խանդաղատորէն նուիրակոչեց. «Հայրի՛կ»...

Կարուսանն աւելի ու տարբեր բան մըն է այս մարը, որովհետեւ Հայրիկ՝ դարերու մէջ հազուագէպ այն փարոս-մարդերէն էր, որոնց՝ իր գոյութեան քառասնամեայ կը դառնայ ու կը կառչի ազգաբեկ ու հալածական ժողովուրդ մը, հաւատք ու ոգեւոր քաղելով անոնց ապաւէն-մատուցումէն։

Հայութեան բարոյական շէնքին ամենէն պահպանիչ սիւներէն մէկն է որ կ'ինայ, և մենք վաղուան համար խարսնի անձկութեամբ մը կը հարցուինք, երբ կը մտածենք—խելայեղ անբարոյացման լերբ սկսպատութեան և ամէն յարգանքի ու արժանիքի ուրացման այս օրերուն թէ ո՞վ և ինչ բան պիտի կրնայ տեղը բռնել այն ազգային մութեան կապին, բարոյական ծանրութեան կեդրոնին, զոր Հայրիկը կեռ դարէ ի վեր եղաւ այս տարաբաղդ ազգին մէջ։

Կուսակցութիւնէ. դաւանանքէ, դասակարգէ, յարանուանութիւնէ ու գաղափարէ իսկ վեր մարդն էր ան, որ իր լայն համակրութեան ու հոյակապ հայրութեան մէջ կ'ընդգրկէր բազմադակ Հայութիւնը իր ամէն տարբերութիւն ու խաւերովը։

Թշնամութիւնները, հակակրութիւնները ու փոքրոգութիւնները, զորս յաճախ չի նշմարեց անգամ իր տաւանումի ճամբուն վրայ, փշրուեցան իր վեհանձնութեան տաքերուն առջեւ։ Իր անձին տարբերնակ, կարծես գերմարդային ճառագայթումէն չարիքի ուժերն ընկրկեցան, դինուիրի եղան... Վարագի լեռը իր կեանքին դէմ դարանակալ, բայց իր նայուածքին դիմաց ծունկի եկող քիւրատն մինչեւ Սելլազի գագանը, խորհրդաւոր ու անդիմադրելի հմայքը կրեցին իր մէջ տաճարակուած առուստաձայն կայծին, ու ինքը մնաց անձեռնմխելի էակը, որուն միայն որուեցաւ Բանութեան աչքին տակ Ազատութեան կրակը բանկրնել...

Կուսակցական հակառակութիւնները, ոգեմիտ հաշիւներն ու գնուած նկատումները փարեցին զայն իրենց ցանցերուն մէջ տանել, իրենց գործիք դարձնել, բայց չի յաղթեցան։ Ժողովուրդի մարդ՝ Հայրիկ անմոռանալի մնաց քիչերուն լարած դաւերուն ու թակարդներուն, որոնք վերջապէս, խորտակուեցան ու սեղի տուին իր անայլայլ վեհութեան առջեւ։

Արդի ժամանակներու Հայութիւնը արտադրած չէ՛ աւելի հարազատօրէն հայ և ինքնատիպօրէն շքեղ ու հոկայ դէմք մը։ Եւ հայերով ու հարազատներով հարուստ մեր անցեալն ալ չի կտակեր մեզի անուն մը, որուն նշանակութիւնը հաւասարէր Հայրիկինին կամ գերազանցէր զայն։ Աւարայրի դաշտին վրայ, Վարդանի կողքին գանգնող Ղեւոնդը ազգ մը վերածնող հոգին չէր, այլ իր հօրին անձնուէր սերերը, ինչպէս այնքան հաշուեցինք մեր արիւնաթոր օրերուն։ Եղիշէներու։ Լաստիվերաբերներու սրատաչաշ ձայնը վանքի պատերուն ետին միայն կոչողաց և անոնց չունէր՝ եթէ բաւեց ցեղին կրած ազգերուն յաւերժացնելու՝ աւերի ու մոխրի կուսակցութիւններուն տակէն չի կրցաւ յառնել ալ, տեղծել ազգային ապագային անպարեալի հաւաքը։ Նարեկացիներու, Լամբրոնացիներու, Շնորհալիներու փառքին միտիքական պայծառութիւնը նեմացաւ՝ մեզի համար՝ «Հայգոյժի» ու «Վանգոյժ»ի խռովարարին մասլ մեծութեան առջեւ... Հայրիկ անո՛ր համար, մանաւանդ, Մեծ Հայն եղաւ, որովհետեւ ազգային ուսանքի, երկունքի, արիւնի ու մաքառումի երկար չարաչարկուղ շրջանի մը մէջ՝ իր կեանքն ու իր գործը Հայութեան ամենէն վեհ խոյանքներուն և ամենէն յանդուգն խիզախութիւններուն ներշնչումն ու վարերացումն եղան...

Անզուգական ու օրինակ կեանք, որ անա՛ անմոռանալի տեսին վրայ կը թեքոկիսէ։ Այդ կեանքը, որ Հայութեան սիրոյն կ'ուսնեցաւ այսօր, ու առ յուսա, իրեն դամբարան, կապուած, շաղախուած է երեք քառորդ դարու հայկական կեանքի իրադարձութիւններուն հետ, և անկարելի պիտի ըլլար, այս հանգեալ ազգերուն մէջ պահպանցնել զայն, իր նշանակալից շրջաններուն ու մարտիմանութիւնն ներովը։

* * *

Եւ հիմա, ան կ'երթայ, առանց իր մեծ երազին իրականացման արշալոյսը, գանէ անոր առաջին աւետաբեր նշոյլները տեսնելու, ողջունելու։ Ան կ'երթայ, ալ քերը եռին մնացած, երբ իր ժողովուրդը արիւնի ու արհաւիրքի մշեռանցին ու ոսվի, գաղթի ու քայքայումի իրականութեան մէջ կը գալարուի, կը քակտուի աւելի քան երբեք... Ան կ'երթայ, իր ալեւոր հոգին կսկիծով ողկիմնացած, երբ դեռ հարիւր ամիս մըն է իր վախճանական աղերսանքին մերժուելը՝ մարդկային՝ կեղծիքին ու վատութեան լիւատպարաններն ու կոթողները կանգնելու համար Լաւէ հաւաքուած աշխարհի զօրավարներէն...

Ու ինչ մարգարէական և օրհնական նախազգացում էր ան, Հայրի՛կ ջան, որ այդ վերջին յուսախաբութենէդ եռաքնքեղ մղեց քու մահուան անկողնիդ մէջ շանչուելու և ասն ասլու այն սիրայարդոր կոնդակը, զոր ուղղեր էիր մեզի, քու անարժան զաւակներուդ, Ամերիկայի այս հեռաւոր ափերուն վրայ գրուելու «կուսակցականներու»...

Դերեզմանին դռնէն էր որ դուն կը գրեիր մեզի.

«Ցաւերս խորին ծերութեան մերոյ թախծալից սրտիս լսեմք երբեմն, զի այլ ևս կուսակցութիւնք համագէտ եղբարս ազգայնոց մերոց այլեալ անդիս կենցաղավարին ընդ միմիանս հակառակ սիրոյ...

«Ո՜հ, որդեա՛կք իմ սիրեցեալք, սթափեցարուք ի թմրութեանց ձերոց և ի խոր քնոյ անգիտութեան և անհեռատեսութեան, և տեսէ՛ք, եթէ յորկեսում փափուկ ժամանակի գտանիմք...

«Այսու հայրապետական կոնդակս մերով՝ վշտալից հայրապետ, տարաբաղդ ազգիս՝ որ հանեալ ի մէջս արեւս կենաց իմոց, յորոյ կարդամ առ սիրեցեալդ մեր ամենեսեան, զի իսպառ թմրեցեալքդ զատելութիւն և զմեծամտութիւն ի սրտից ձերոց, և եղբայրք ընդ միշտ մի հոգի, հաստատեալ և եղբայրական սէրը սիրով և գործեցէք այնպիսի խոհական իմաստութեամբ, զի արդարք գործունէութեանց ձերոց ըստ ամենայնի ոչ լինիցին երբեք ի վնաս թշնամւոյ ազգին մերոյ, այլ յօգուտ և ի զարգացումն նորին։»

Դեռ շաբաթ մը առաջ առինք պաշտելի հոգիդ՝ այդ ազնիւր կոչը, ու մեր մաքին չէր անցներ որ այսքան շուտով պիտի երթայիր, ու պատասխանի մըն ալ պիտի չսպասէիր մենք՝ դերեզմանին դռնէն ներս մանելէ առաջ... Ով գիտէ, թերեւս քու ձայնդ պիտի գործէր այն հրաշքը, զոր քու արմանաւորագոյն զաւակներուդ — մեր լաւագոյն եղբայրներուն — արիւնը չկրցաւ գործել... Ո՜վ գիտէ, Հայրի՛կ, Հայրի՛կ ջան, թերեւս պիտի զգաստանային, պիտի զգայինք մեր խենթութիւնը, և թերեւս բարի լուր մը պիտի կընայինք հասցնել քեզի, լաւիտենապէս քեզ մխիթարելու, քու աչքդ երանաւէտ անդորրութեան մը մէջ գոցելու և քու հուսկ օրինքիդ արժանանալու համար...

Ինչու, Հայրի՛կ ջան, ինչու ամապաբեցիր այդքան. թերեւս...

Բայց Հայութեան մթամած հոգին լուսաւորող արեւ դէմքը արդէն մարը մտեր է...

— Հայրիկը մեռա՛ր է...

Ա՛լ Հայութիւնը Հայրիկ չունի...

Անիկա սուգ մը չէ՛, այլ — ԱԶԳԱՅԻՆ ՈՐԲԱՑՈՒՄ ՄԸ...

ՍՈՒՐԷՆ ՊԱՐԹԵՒԵԱՆ

ՅԱՂԹՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ՑՕԴԱՑԱՒԵՐՈՒ ԴԷՄ

ԱՐՄԱՏԱԿԱՆ ԲՈՒԺՈՒՄ

ԲՕՋՕՏԻՆ ՄԻՐԻՏԷՈՎ

Այս անվրիպելի և ազդու դեղը, որ դուրէն կը գործածուի, արմատապէս կը բուժէ հին և նոր յօդացաւերը, յօդատապը, կաթուածը, զառանկի ցաւը, կողացաւերը և ամէն տեսակ ջղացաւութիւնները։ Այդ կարգի հիւանդները կրնան բուժուիլ այս դեղին շնորհիւ, պայմանաւ որ կանոնաւորաբար և յարատեւութեամբ գործածուի ան։ Բոլոր գլխաւոր դեղատներուն քով կը ծախսուի։ 2—10

Ազատամին Ղուրեր

ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆԻ ԳՈՐԾԵՐԸ

Պարսկական գործերու լուսանցեալ անձ մը Պարսկաստանի կացութեան վերայ հետեւեալ տեղեկութիւնները տուած է. «Պարսկաստանի կացութիւնը հեղաշնչ աւելի բարւոք վիճակ մը կը ստանայ. մանաւանդ վերջին օրերուս մէջ չկան այնպիսի ներքին խռովութիւններ որոնք պարսկի կառավարութեան մահացութիւն պատճառելու բնոյթը ունենան։ Այն քանի մը խանդարիչները որոնք Սահմանադրութեան հռչակման առեն, բեւեռներու կողմէ դրդուած՝ մերթ խռովութիւններ կը հանէին, այսօր հակոյան թէ իրենց հանած խռովութիւնները իրենց ալ օգտակար չեղան։ Հիմա, այս տեսակ մարդիկը դադրած են ա՛լ դժուարութիւններ յարուցանելէ. քիչքիչ կը մտնեն նոր գաղափարներու, համակերպելով Սահմանադրութեան, որ ամբողջ ազգին շահերուն համաձայն է։ Խնամակալին գալուստը մանաւանդ, պատասխանները և արմատականներուն մէջեւ գտնուած կռիւը աւելի ևս պիտի սեղմէ, ստեղծելով այնպիսի կառավարութիւն մը՝ որմէ ամբողջ Պարսկաստանը կարենայ օգտուիլ։ Գալով Անգլիոյ, անկեա Սահմանադրութեան Պարսկաստանի մէջ հռչակուելէն ի վեր երբեք յարձակողական վարմունք մը ունեցած չէ։ Անգլիոյ Պարսկաստանի ղրկած ծանուցագիրը պարզ ազդարարութիւն մըն էր միայն, ինչ որ երկրին մէջ պատահած դէպքերը և անոնց մասին հրատարակուած առեւտրական վիճակագրութիւնները կը յայտնէին, որովհետեւ Պարսկաստանի հարաւային վաճառականութիւնը արտուէնչ առթելու տեղի չէ տուած երբեք. զարմանալին հոն է որ վաճառականութիւնը աւելի ծաղկած վիճակ մը ունի այսօր, երկրին հարաւային կողմը, զոր օտարները չեն գրաւած, քան հիւսիսային գաւառներուն մէջ զոր օտար զինուորներ գրաւած են։ Գալով Թուրքիոյ և Պարսկաստանի կառավարութեանց յարաբերութիւններուն, ասոնք չատ մարդաման են։ Պարսկական հողերու վրայ Թուրք զինուորներու ներկայութիւնը այն պիտի խնդիր մըն է որ երկու կառավարութեանց միջեւ յաւալի թիւրիմացութիւններու առիթ տուած է, բայց ասիկա ըսել չէ թէ երկու կառավարութեանց վարիչները չպիտի կրնան լուծել այդ խնդիրը այնպիսի կերպով մը որ երկու կողմի շահերուն համապատասխան ըլլայ։ Որովհետեւ համաձայնութիւն մը անհրաժեշտ է թէ՛ Թուրքիոյ և թէ Պարսկաստանի համար։ Սահմանագլուխին երկու կողմերն ալ այս երկու ժողովուրդները միւնոյն շահերը ունին, միւնոյն նպատակին կը ձգտին և սոսկալուած են միևնոյն խաւերն ու խաչդասները վանել։ Ներկայ և ապագայ դժուարութիւնները դիրար լաւ հասկնալով միայն կարելի է բառնալ։»

ԼՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆԸ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՄԷՋ

Թայմզ Օր. Հարրիսի մէկ նամակը հրատարակած էր, որով այդ օրիորդը պանդոկապետի մը աշխատակցութիւնը կը խնդրէր, իր գրած աշխարհիկ քրոնիկներուն համար։ Այդ նամակը չափազանց յուզումի մատնած էր Լոնտոնի ամբողջ բնակչութիւնը, բայց հակառակ եղած փնտռտուքներուն, կարելի չէ եղած Օր. Հարրիսի ինքնութիւնը երեւան հանել։ Վերջերս զանազան անձեր Օր. Հարրիսէ ստացան նամակներ որոնցմով ան կը խնդրէր գայթակղական տեղեկութիւններ հաղորդել իրեն՝ ազնուական ընտանիքներու վրայ։ Օր. Հարրիսի հետաքրքրութիւնը Լոնտոնի սահմաններուն մէջ սահմանափակուած չըլլալով՝ տարածուած է նաեւ հանրայի և մեծափարթամ քաղաքներու մէջ. ասոր ապացոյցը հետեւեալ նամակն է զոր Օր. Հարրիս գործակալութեան մը ղրկած է. «Սիրելի պարոն, արդեօք կարելի՞ է որ մեր գործակալներէն մէկը Բ. դեսպանատան մէջ անցած գարձած գայթակղական դէպքերուն, ամսեւնական վերջին դէպքերու, սալօններու մէջ պատահած խայտառակութիւններուն և դեսպանատան պաշտօնատարներու վրայ ինծի լուրեր հաղորդէ, 1500 բառնոց քրոնիկներով։ Կրնա՞ք արդեօք ինձի ցոյց տալ թղթակիցներ Համպուրգի, Քաւլրուպատի, Մարիէնպատի մէջ։ Թէև աշխարհիկ կեանքի մէջ ապրող քանի մը երիտասարդ այր թէ կին թղթակիցներ ունիմ, բայց ասոնք զիս չեն կրնար կոր գոհացընել։» Լոնտոնի հարուստ թաղերէն մէկուն մէջ բնակող բժիշկ մըն ալ նմանօրինակ նամակ մը ստացած է, որով Օր. Հարրիս կը խնդրէ իրմէ տեղեկութիւններ տալ աշխարհիկ շրջանակի մէջ պատահած գայթակղութիւններու և կ'ըսեն թէ՝ Ներքոյ Թերթերու մէջ գ'աշխատիմ, կ'ըսէ օրիորդը, ուր այդ տեսակ գայթակղական պատմութիւնները չատ կը փնտռեն. մասնաւորաբար տեղեկութիւններ կ'ուզեմ ունենալ Տէր. Տ.ի մասին պատմուած ազատ զրոյցներուն և Լորտ Ռ.ի սիրային գործերուն մասին։» Ահա թէ մինչեւ ո՛ւր կը հասնի ամերիկացի քրոնիկագիրներուն ճարպիկութիւնն ու գործունէութիւնը...

ՎԻՊԱԳԻՐԻ ՄԸ ՍՊԱՆՆՈՒԹԻՒՆԸ

Ամերիկացի ծանօթ վիպագիր Պ. Տաւիտ Ֆիլիբս, իր վէպերուն մէջ յաճախ կը նկարագրէր առաքինութիւնէ զուրկ երիտասարդներու և իրենց պարասկանութեանց մէջ թերացող կիներու պատմութիւններ։ Վերջերս, սակայն սեռին հիացողներէն յիմար մը, Կոլորոս, զայրացաւ, սեսնելով որ Պ. Ֆիլիբս իր վէպերուն մէջ կը նկարագրէ ամերիկացի կինը, այնքան անպատուաբար կերպով, մինչը դրաւ սպաննել զայն, թէեւ անոր հետ ուղղակի կամ անուղղակի օգնէ յարաբերութիւն չունէր։ Փաղոցին մէջ զայն սպաննեց և յետոյ ինձնասպան եղաւ։ Պ. Ֆիլիբս բաւական տառապանք կրելէ ետքը մեռաւ։

ՆԵՐՔԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԵՒՄԷՆԻ ԱՊՍՏԱՄԲՈՒԹԻՒՆԸ

Հոռէյսայէն յունուար 17 թուականի հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ կը հաստատուին այն զրոյցները, որոնց համաձայն, երեք-չորս օրէ ի վեր կռիւները իրարու կը յաջորդեն Սանտայի մէջ։ Սակայն չէ կարելի ճշդիւռ գաղափար մը ունենալ այդ կռիւներուն վրայ։ Թնդանօթաձիգները Հոռէյսա հասած են և ծովեզերքին մօտ հսկողութիւն կը կատարեն։ Լուր եկած ըլլալով թէ Պէսէվիները յարձակում պիտի ընեն Հռէյսայի վրայ, տեղացիները մեծ յուզման մատնուած են քանի մը օրէ ի վեր։ Բայց Պէսէվիները ետ մղուած ըլլալով՝ մտքերը հանդարտած են։

*** Ուրիշ հեռագիր մը, դարձեալ Հռէյսայէն քաշուած, կը ծանուցանէ թէ կռիւները քանի մը օրէ ի վեր կը շարունակուին Սանտայի շրջակաները և ըմբոստները ետ կը մղուին միչեւ։ Այս վերջինները բոլորովին վտառած են։

*** Պատերազմական նախարարութիւնը օսմ. ղոգնաւորին ընկերութեան հրամայած է մէկ շաբաթուան մէջ իր արամադրութեան տակ դնել Մարմարա, Պանիր-Ձէսիս, Մէֆֆէ, Շամ և Հայեպ փոխադրանաւերը, զինուոր փոխադրելու համար Եէմէն։

*** Բէնթիք և Օրտու եղերապահ թնդանօթակիրները փոթորկալից օդին պատճառաւ արգելուեցան ուղեւորութիւն մը կատարելէ յետոյ, Հռէյսա հասած են։

*** Պատերազմական նախարարութիւնը այս օրերս Դերմանիայէն գնած է Տիւքէր գրութեամբ չորս շարժուն հիւանդանոցներ, որոնք Եէմէն պիտի ղրկուին։ Բրէքֆիլտէի պահակաշօրքին պատկանող երկու հրեանիներ Պոլիս բերուած են, Եէմէն ղրկուելու համար։

*** Էլ-Միւնիֆ արաբական լրագրին գրածին նայելով, Սէիտ Իսրիս 109 գիւղ թալանի տուած է Ասիրի մէջ։

*** Մէնիֆիի յաճուորակը և Բէյիք-Շեվլիք թորբլանալը կը պատրաստուին Հռէյսա մեկնելու, որուած հրամանի մը համաձայն։

*** Թուրք թերթ մը կ'իմանայ թէ Սանտայի, Թապլէ և Էպէյի միջեւ հաղորդակցութիւնները չեն ընդհատուած ակաւին։

*** Բրէյշվալի, Բալքանէլէնի, Կիլանի և Սքիւպի պահեստիները զէնքի տակ կոչուած են։

*** Հռէյսայէն յուն. 14 թիւով կը հեռագրեն Լոնտոնի թերթերուն. «Եէմէնի մարզպետը, Սանտա, ուր մեծ թիւով օսմ. պահակազօրք կայ, Իմամ Եահեայի զինուորներուն կողմէ պաշարուած է։ Օսմ. զինուորները յաջողապէս ետ մղած են մէկ քանի յարձակումներ։ Ապատամբութիւնը կը ծաւալի նահանգին ուրիշ կողմերն ալ։ Տեղական իշխանութիւնները կը սպասեն Պոլսէն գալիք զինուորներուն։»

*** Թայմզ կ'ըսէ թէ Եէմէնի նահանգէ 1872էն ի վեր ապստամբական վիճակի մէջ կը գտնուի. հոն բնակող Զայտի Արաբները չեն ճանչնար Սուլթանը։ Իմամ Եահեա 1905ին Սանտան պաշարած ու գրաւած է զայն։ Սանտան պաշտելու համար հոն զրկուած 20000 զինուորներէն ուրիշ հազար հոգին մնաց են։

*** Ցիլի Նիուզի կ. Պոլսոյ թղթակիցը կը հեռագրէ իր թերթին. «Եէմէնի մէջ կացութիւնը կը ծանրանայ։ Օսմ. կառավարութիւնը հետզհետէ զինուորներ կը զրկէ։ Հոս անհնարաւոր կերպով կը դիտուի կացութիւնը։ Իմամ Եահեա, Սանտայի ցեղերուն պեռը, աշխարհներուն և զինուորական կայաններուն վրայ յարձակած է։ Սէիտ Իսրիս ալ դէպի Ասիր մեկնած է իր կուսակիցներով։ Սանտայի և Հռէյսայի միջեւ հաղորդակցութիւնները կատարելու համար։ Նախկին եղարքոս Բեսմիլ փաշա և Հիւսէին Հիլմի փաշա, Եէմէնի խնդիրը լուծելու համար, յանձնարարած են կարգադրութեան եղանակ մը գտնել։ Սէիտ Իսրիսի ու Իմամ Եահեայի հետ։ Կառավարութիւնը մերժած է։ Սէիտ Իսրիս ինքզինքն Եէմէնի էմիր հռչակած է։ Իմամ Եահեա այդ արարքին դէմ կը բողոքէ։ Որոշուած է 50 վաշտ զինուոր զրկել Եէմէն։ Բնիչիներ նշանակուած են, Եէմէնի կացութիւնը և զինուորական գործողութիւնները քննելու համար։»

ԻՏԱԼԻՍ, ԵՒ ԹՈՒՐՔԻՍ.

Հռոմէն առջի օրուան թիւով կը հեռագրեն թէ Թաթիին վերջին յօդուածը Թուրքիւմասեան յարաբերութեանց վրայ՝ երկրորդէն հեռագրուած է իտալական թերթերուն։ Գրեթէ բոլոր մեծ օրաթերթերը աննպաստ կարծիքներ կը յայտնեն Թուրքիոյ մասին։ Թրիպունա կը յայտարարէ թէ հարաբերութիւնն ալ իր չափը ունի, և այդ չափը անցած է հիմա։ Ռորիերէ Տելլա Սերա իտալական կառավարութեան խորհուրդ կուտայ ազդեցապէս գործելու, գոհացում ձեռք բերելու համար։

ԶԷՍԹԸՐԻ ԴԻՐԱԳԻՐԸ

Խարէդարանի հարցուցութիւնից յանձնաժողովը եզարքասին մօտ դիմում բրած էր, հասկնալու համար թէ հմտաւորը Զէսթբրի ծրագիրը՝ երկաթուղիներու շինութեան մասին, ինչ եղած է։ Յանձնաժողովը խնդրած էր որ այդ մասին պատրաստուած տեղեկագիրն ալ եւ դարձուի։ Եզարքոսը պատասխանած է թէ բանակցութիւնները կը շարունակեն Զէսթբրի խմբակին ներկայացուցչին հետ։ Բանակցութիւնները աւարտելէն յետոյ՝ արդիւնքը պիտի հաղորդուի յանձնաժողովին։

ԹՈՒՐՔԻՍ ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐԻՍ.

Եւմական նախարար Ճաֆիա մէկ յօդուածով օրինագիծ մը պատրաստած է պուլկարական ապրանքներէ առնուելիք մաքսաւորքի մասին։ Այդ օրինագիծին համաձայն, հարիւրին հարիւր մաքս պիտի դրուի Թուրքիա ներմուծուած պուլկարական ապրանքներուն վրայ։ Այդ սակաւ՝ 192 պիտի գործադրուի ան պարագային, երբ Սոպրանէլիին ներկայացուցած բարձր սակաւոյցը ի գործ դրուի Պուլկարիա ներմուծուած օսմ. ապրանքներուն դէմ։

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ

Մովային նախարարութիւնը որոշած է նորոգել հին Թորբիլանաւերը և Թորբիլասլանները։ Մովային նախարարութիւնը առանց յանձնաժողովի տեսակը կը պատրաստէ։

*** Մովային նախարարութեան Խարհուրդը որոշած է երկու ցարէանոցի յանձնարարել անգլիական նաւաշինարանի մը և երկու եղերապահ ուրիշ նաւաշինարանի մը։

*** Եգիպտոսի լաւին կամիլիկները 400 սակի հանգանակած են ի նպաստ օսմ. նաւատորմին։

ՆԱՒԱՇԻՆԱՐԱՆԻ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ

Նախարարաց Խորհուրդը առջի օրուան նիստին մէջ սա խնդիրներով զբաղեցաւ։ Խորհրդակցութիւն կատարեց այն առաջարկութեան վրայ, որ ովչչանի գործարան մը պիտի հաստատուի կ. Պոլսոյ մէջ։ Հաւանութիւն յայտնեց երկու զարգացին պահանջներ կազմելու Պոլսոյ մէջ, զինուորական նոր կազմակերպութեան համաձայն։ Որոշեց օսմ. կառավարութեան մասնակցութիւնը Թուրքիոյ ցուցանդէսին։ Խորհրդակցեցաւ Բոգէրթ Քոլեճի քով աղաւարներ չընելու մասին եղած խնդրանքին վրայ։ Հաստատեց Էվգաֆի նախարարութիւն մէկ օրինագիծը, որով կը ջնջուին իմարէթները։

ՀՈՅՏԵՐՈՑԹ

Գերմանիոյ դեսպանը առջի գիշեր հացկերոյթ մը տուաւ, որուն ներկայ գտնուեցան ներքին գործոց, կրթական և հանրօգուտ շինութեանց նախարարները, ծերակուտականներ, երեսփոխաններ, Ա. զորաբանակի հրամանատարը, կայս. Ա. թիկնապահը, դեսպանատան պաշտօնատարներ և օրագրողներ։

ԱՌՈՒՆՑ ԼԱՊՏՍԻԻ ՓՈՂՈՑՆԵՐ

Պոլսոյ կարգ մը փողոցներուն մէջ լապտեր չգտնուելուն համար, ձիերը գործածած առեն չարաչարներ խոյս կուտան, մթութենէն օգուտ քաղելով։ Ընդհ. Ապահովութեան տեսչութիւնը քաղաքապետութեան զեկոյց թէ պէտք է քիչ ատենէն լապտերներ դնուեցին անոյշ փողոցներուն մէջ։

ԱՄԵՐԻԿԱ ԴԱՅՈՂ

ՕՍՄ. ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐԸ

Մ. Նահանգաց Բիւլմիա համալսարանին մէջ իրենց ուսումը կատարելագործելու համար չորս Թուրք և մէկ յոյն ուսանող առջի օր մայրաքաղաքէս մեկնեցան։ Առանձ մրցումի քննութեան մէջ յաղող հանդիսացած էին։

ՁՄԵՌԸ

Զիւն ձմեռը այս տարի ծայրայեղ սառակութեամբ կը շարունակէ թէ՛ մայրաքաղաքիս և թէ գաւառներու մէջ։ Պոլսոյ մէջ ալ անընդհատ ձիւն կը տեղայ, դժուարութեան մատնելով հաղորդակցութիւնները։ Վառելանիւթերու գիները չափազանց աղած են, և կարօտ գտակարգը շատ կը նեղուի այդ պատճառաւ։ Գաւառներու մէջ ձմեռը ա՛լ աւելի սառակ է։ Դոնեայի մէջ առատ ձիւն կը տեղայ և սառակ ցուրտ կ'ընէ։ Երկաթուղիի հաղորդակցութիւնները ընդհատուած են առատ ձիւնէն պատճառաւ։ Ջերմաչափը զերոյէն 23 սառիճան վար իջած է։ Պոլսի մէջ ուրական ծագելով՝ չորս տուներ փլած են։ Նաւաձիգ մը ծովեզերքին վրայ խրած է։ Նաւատիները ազատած են։ Ուրֆայի մէջ չափազանց ցուրտ կ'ընէ։ Պոլսէն գացող թղթատարը ոտիպատած է ճամբան դանգառնել։ Պղտատի թղթատարը Տիարպէքիրէն չէ մեկնած տակաւին։

ԲԱԳԻՆԹԻ ՏՈՒՐՔԸ

Թաքիտրամոս կ'ըսէ թէ Բ. Դուռը ունէ դիտում չէ ըրած ազրութեանց մասն, ասարանապատակներէն բաթանթի տուրք գանձելու համար։ Միւս կողմէ Բրօսսու կը ծանուցանէ թէ պարսկական պատասխանը իրենց կառավարութիւնին հրման ատցած են բաթանթի տուրք չվճարելու։ Հարկահաւաքները արգելքի առակ առած են քանի մը պարսկական ապրանքներու գալքերը, բաթանթի տուրք չվճարելնուն համար։ Քանի մը Պարսկի վաճառականներ օրագրողի մը յայտարարած են որ օսմ. կառավարութիւնը եթէ ուզէ անպատճառ գանձել բաթանթի տուրքը, մտադիր են Թուրքիայէն հեռանալով Պաթում հաստատուիլ, ինչ որ մէկ մէկ ոսկի կորուստ մը պիտի պատճառէ Թուրքիոյ։ Պարսկաստանէն մեծաքանակ ապրանք կը ներմծուի Թուրքիա։

ՅԻԱՆՍԱՑԻ ԵՐԵՍՓԽԱՆՆԵՐԸ

Յունական երեսփոխաններու իրաւարարական մարմինը միաձայնութեամբ որոշած է ընդունիլ օսմ. երեսփոխաններու իրաւարարական մարմնոյն հրաւէրը՝ Պոլիս այցելելու համար։ Գ. ա՛ն Թուրքեանէ ալ Քօնթան այդ մասին նամակ մը ուղղած է Սիւլէյման-էլ Պուսթանիի։ Այդ նամակը ի մէջ այլոց կ'ուսեցնէ. «Բարեբախտ ենք որ այս առիթին օգուտ կը քաղենք, մեր խոր համակրութիւնը յայտնելու համար օսմ. ժողովրդեան և խարհրդարանական նոր բեմիին նկատմամբ։ Գ. ա՛ն Թուրքեանէ ալ Քնանթան կ'առաջարկէ որ քառասունչինգ երեսփոխան յաւանկիկայ մարիս ամասն այցելեն Պոլիս։

Օրուան Դէպքեր

ՅՈՒՐՅԻՆ-ՀԵՍԵԻԱՆԵՐՆԵՐԸ.— Մամկամարդ տիկին մը, առջի օր, Բոլսոնը փոդոցէն անցած առեն, սառած գետնին վրայ ինկաւ և գանկը կտրեցաւ։ Կնոջ վիճակը լուսահոգական է։

*** Իպրահիմ անուն ծերունի մը, 90 տարեկան, որ Գարաքեօյի կամուրջին վրայ գանուող ծովու բաղնիքին պահապան էր, առջի օր ցուրտէն սառած գտնուեցաւ։

ՓՈՓՐԻԿ.— Սառակ փոթորիկ մը կը տիրէ Սև ծովուն մէջ։ Պոլսոյ նաւահանգիստէն մեկնող շոգենաւերը փոթորիկին պատճառաւ Գեօյիւք-Լիման ապաստանած են։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԱՍԱՆԱՅԻ ԽՆԴԻՐԸ

Երէկ առաւ օսմ. երեսփոխան Համբարձում էֆ. Գոյանեան և Պարիզքոլրանի գործակատարը Բ. Դուռ երթալով այցելեցին Թալաթ պէյի, որ ցոյց տալով Ասանայի կուսակցէն եկած նոր հեռագիրը, ըսաւ թէ՝ երբեք մտածութիւն ենթարկուելու պատեստ չկայ. քանի որ կուսակցէն ամէն կերպ ապահովութիւն առած է։ յայտնելով որ բանականաւոր զինուոր ունի և թէ յանցաւորները խրատիւ պիտի պատժուին։ Ակէ զատ Ասանայի համար մինչեւ այժմ ոստիկաններու պակաս մը կարգուած չէր. Թալաթ պէյ Վարդգէսի և ընկերներու դիմումին առնն յայտարարեց թէ՝ այդ պակասն ալ լրացուցած և կարող պաշտօնեայ մը կարգած և ճամբայ հանած է։

*** Ասանայի կուսակցութիւնը յայտարարութիւն մը հրատարակած է, որուն մէջ կ'ըսէ թէ անհիմն են այն զրոյցները որոնց համաձայն ժողովուրդին մէկ մասը միւս մասին վրայ պիտի յարձակի, ինչպէս եղած էր ասկէ առաջ կատարուած ջարդին առեն։ Ասանայի կուսակցէ իր յայտարարութեան մէջ վճռապէս կը յայտարարէ թէ Ասանայի նահանգին մէջ ոչ մէկ անհաս ուրիշ անհատի մը վրայ յարձակելու մտադրութիւն չունի։ Յայտարարութիւնը դիտել կուտայ թէ այդ զրոյցները դիտմամբ հրապարակուած են կարգ մը խարտաակ մարդոց կողմէ, ապրանաչեալու համար թէ Ասանայի տեղական կառավարութիւնը ակար է և տեղւոյն օսմանցիներուն միջեւ հաստատութիւնը խանգարուած է։ կուսակցէ կ'ըսէ թէ նահանգին ամէն կողմերը կատարեալ անդորրութիւն կը տիրէ։ Ու ի վերջոյ կուսակցէ կը յայտարարէ թէ ամենախիստ կերպով պիտի պատժէ հանրային անդորրութիւնը խանգարողները, որոնք երկրին թշնամիներն են,

*** Կիլիկիոյ կաթողիկոսը և Ասանայի առաջնորդը, պատասխանելով Պարիզքարանի հեռագրին, կը հեռագրեն թէ՝ իրենց առաջնութիւնը լաւ է։ Մանրամասնութիւնները նամակով պիտի ան։

ՆՊԱՍՏԻ ԽՆԴՐԱՆՔ

Մուսուլէն նպաստ կը խնդրեն, տեղւոյն ազգ. վարժարանը չվճարելու համար. քանի որ հակառակ պարագային աղաք օտար վարժարաններ պիտի յանձնեն և պիտի ուծանան Հայ եկեղեցիէն։

ԲՈՂՈՔ

Խարբերդի Տ. Վարդան քահանան կը բողոքէ առաջն. փոխանորդին դէմ, որ յարաբերական խնդիրներու մէջ չատ մը սխալներ կը գործէ եղեր։

*** Տիգրանակերտէն հեռագրով կը բողոքեն նոր Թաղապետական Նախագահ Ազիզ էֆ.ի դէմ, որ հակառահմանադրական անձ մըն է եղեր։

ՑԱՒԱԿՑԱԿԱՆ

Ազգ. Պատրիարքարանի կողմէ, Պոլսոյ և Երուսաղէմի փոխանորդները, երեկ ներկայ գտնուեցան Նախկին գործակատար Ցիլինկեան էֆ.ի յուղարկաւորութեան։

ԿԱՐՕՏՈՒԹԻՒՆԸ ԵԴԵՍԻՈՅ ՄԷՋ

Եդեսիայէն առաջնորդ Տ. Արտաւազդ Մ. Վ. կը հեռագրէ Արեւելքի. «Քանի օրէ ի վեր առատ ձիւն կը տեղայ և անօրինակ կերպով սառիկ ցուրտ կ'ըլլայ։ Անտառները, որոնք մեր ժողովրդեան ապրուստի միակ միջոցը կը կազմեն, հեռակեռակ կը փճանան։ Հազարդակցութիւնները խզուած են։ Աղքատները թէ ներքսային և թէ ազգային մէջ խնդճութեան մատնուած են։ Օգնութեան հասէք կարեկցաբար։

Ա.ԶԳ. ԵՐԵՍՓ. ԺՈՂՈՎ.

Ազգ. Ժողովոյ 1910-1911 տարեշրջանի Ը. նիստը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ Ուրբաթ, 21 Յունուար, յետ միջօրէի ժամը 1ին (Ը. Ե.) Ղալաթիոյ Խարբերդարանը, բացարձակապէս դնոփակ։ Կը խնդրուի որ հանիւ անխոչընդոտաբար ներկայ գտնուիլ որոշեալ ժամուն և հաստատել Ձեր ազգաբերական պարտականութիւնը։ Մնամք յարգանօք Ազգ. Ընդհ. Ժողովոյ Ատենապետ Մ. Ազարեան։ Օրակարգ.— 1. Ելեւմտացոյց կեդր. Մնացեալ, 1910 տարւոյ։ 2. Տեղեկագիր Ատենապետաց Դիւանին՝ Օսմ. Խարխդարանին մասուցանելի Յիշատակագրի մասին։ 3. Եօանէսքաշ կոտակի խնդիր։ 4. Երեք ազգաբերական մասին մեթինեներու։ Ազգ. Ժողովոյ Բ. Ատենագրիր։ Զիմքէ Սարաֆ։

ԱՒԱԳ ՏՕՆԵՐԸ
ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ՄԷՋ

Յուսափոյ տարւոյն վերջամուտ ամսոյն վերջին եօթնեակին մէջ տեղի ունեցող աւագ տօները՝ Մծբնայ Հայրապետին, Դաւթի Մարգարէին, և Յակոբայ Տեառն եղբայր Արդար առաքելոյն, Ս. Մատթէոսի նախասարկաւագ առաջին Մարտիրոսին, Պետրոսի և Պօղոսի մեծաքարող առաքեալներուն և Որդւոց Որոտման՝ Յակոբայ Գլխադիր առաքելոյն և Յովհաննու Աստուածաբան Աւետարանչին տօնախմբութիւնը ըլլալով մեծ հանդիսաւորութեամբ և փառաւոր կերպով կը կատարուի իրենց յիշատակը, Ս. Յակոբեանց աղգապարծանք Մայր Տաճարին մէջ ի ներկայութեան հարիւրաւոր հայ ուխտաւորներու, որոնք ալեւարի չորս ծայրերէն գալեղագունդ կը դիմեն նուիրական քաղաքին փրկչակիր սրբավայրերուն յուխտ և յերկրպագութիւն։

Այս տարի ալ սոյն պաշտելի սուրբերուն մշտայուշ յիշատակը բաղդատմամբ նախորդ տարիներու, դարձեալ հակառակ հայ ուխտաւորութեան նուազութեան, մեծ հանդիսաւորութեամբ և հոգեցունց փառաւորութեամբ տօնուեցաւ Ս. Յակոբեանց հնադարեան Տաճարին մէջ, սակաւաթիւ հայ ուխտաւորութեան և քաղաքացի երկուս բաղմութեան ներկայութեան։

Աստուածանայր Դաւթի Մարգարէին և Տեառն եղբայր Արդար Յակոբ Առաքելոյն տօնի նախընթաց իրիկունը, եպիսկոպոս և վարդապետ միաբան հայրերը, ի բենց գունագեղ ծաղկեայ փիլոններով Մայր Տաճարի զանգակին ազդարարութեամբ շարի շար եկեղեցի գալով, օրուան ժամերգութեան և նախատօնակին փայլն աւելցուցին, նախատօնակին հանդիսաւորեցին Տ. Տրդատ Եպիսկ. Պալեան որ հակառակ իր անձնական տկարութեան ոմանց տարակոյսից վրայ յօժարեցաւ յանկարծ առաւօտ Ս. Պատարագ մատուցանել մայրաւանքի Մեծ Տաճարին Աւագ Սեղանին վրայ, որուն ներքեւ ամփոփուած է կ'ըսուի, Ս. Աթոռոյ առաջին գահակալին՝ Տեառն եղբօր արդար առաքելոյն ոսկերոտիքը։

Ս. Աթոռոյ տօնախմբութեան առթիւ զանազան հնաւանդ սովորութեան համաձայն, Ս. Աթոռոյ գահակալ Պատրիարքը «Փառք ի բարձունս»ի պահուն, եկեղեցւոյ մէջ իրեն առանձնայատուկ աթոռէն ելնելով բուն Տեառն եղբօր աթոռը կը բազմի մինչեւ ժամերգութեան աւարտիլը։ Սակայն այս տարի Տ. Յարութիւն Պատրիարքի մահուան պատճառաւ նոյն երկու աթոռներն ալ համակ սեւերով պատած ըլլալով, այդ խորհրդաւոր արարողութիւնը տեղի չունեցաւ։

Ս. Պատարագի սկզբնաւորութենէն առաջ բարձրանոր տեղապահ Տ. Դանիէլ Սրբազան հայրը, աւուր պաշտօնի քարոզ մը խօսեցաւ Աստուածանայր Մարգարէին ու Արդար Առաքելոյն աստուածազգեաց ոգին, հաւատքի զօրութիւնը ու անոնց կարի արի ու բարի կեանքը վեր հանելով։

Ս. պատարագին եռաձայն դաշնակցեցին ժառանգաւորաց սաները՝ քաղաքացի մէկ քանի եկեղեցասէր հայ պատանիներուն հետ, որոնց մէջ ձայնի և երգեցողութեան մասին լաւ հարեւաս մը կը վայելէ տիրացու Գէորգը, որ մեր ունայնաւեն գիտէ լաւ ձայնագրութիւն։

Պատարագիչ Տրդատ եպիսկ. ազդու քարոզ մը խօսեցաւ։

Պատարագի աւարտումէն հաք, բոլոր միաբան հայրերը, ինչպէս նաեւ Տեղապահ Սրբազան հայրն ու Տ. Մեսրոպ Արքեպս. և ուրիշներ, քառ սովորութեան, պատարագիչ Սրբազանին գացին և «յիշեսցէ Տէր զամենայն պատարագս քո, Ամէն.» սովորական բանաձեւը լսելով մեկնեցան։

Նախատարկաւագին տօնին առթիւ փառաւոր տեսակ մը տարքուած էր Ս. Մատթանոս մատրան ճիւղ դէմ յանդիման եկեղեցիի օթիւներէն մէկուն ալակոզմեան դասու սիւնին կից։ Նախատօնակի հանդիսավարն էր Տ. Մեսրոպ Սրբազան Արքեպիսկոպոս։

Զմռնամբ յիշել թէ տօնի նախորդ և յաջորդ օրերուն առաւօտեան և երեկոյեան ժամերգութեանց միջոցին միայն արկաւագները կ'երգեն, որոնց կը ձայնակցին բացառաբար դպիրները, իսկ նախատօնակի պահուն վարդապետ Հայրերը իրարու չուրջառ կուտան և իրենց մասերը իրենք իրենց ձեռքով կը վառեն, որ տարբերութիւն մը կը պարզէ եկեղեցիին մէջ և տարբեր տպաւորութիւն մը կը թողու հանդիսատես ժողովուրդին վրայ։

Օրուան դպրապետն էր Պոլսեցի Տիրան սարկաւագ Բէմհաճեան, որ իր գոռ ու բարձ ձայնով թնդացուց Մայր Տաճարին խուսնկէն ու մաղթանքէն ծեծուած կամարները, մինչ պատարագիչն էր ժառանգաւորաց վարժարանի առաջնորդ Տ. Արշակակէս վրդ. Խաչատուրեան, որ հակառակ իր խանգարեալ ու տկար կազմին, դարձեալ պատարագեց (որովհետեւ այն օրուան ժամուցը բացառաբար մէնիսն է)։

Տեղապահ Սրբազանը պատարագի ըստկզբնաւորութենէն առաջ տօնելի սուրբ նահատակին մաքրափայլ կեանքին ու անոր ունեցած զարմանալի հաւատքին դէր ուսուցիչ ընելով ներկաներուն, օրինակելի տիպար մը հանդիսացեցաւ զայն։

Պատարագի աւարտումէն վերջ, սարկաւագները խմբովին, օրարին կախած, վանական հնաւանդ սովորութեան համաձայն, այցելեցին Տեղապահ Սրբազանէն ակեալ մինչեւ յետին սրեղային, որոնք իրենց սովորական պարգեւները տուին. միայն Տեղապահ Սրբազանը նորութիւն մը ըրաւ այս տարի, իւրաքանչիւր սարկաւագի սովորական նուէրէն դուրս, զատ զատ անոնց մէկ մէկ ոսկի տալով, մինչդեռ առաջ միմիայն յանուն սարկաւագաց 7 ոսկի կը տրուէր Ս. Աթոռին կողմէ։

Նոյն օրը սարկաւագները հաւաքած նուէրներն, որ տեսակ մը համեստ մուրացկանութեան արդիւնքն է, իրենց մէջ հաւասարապէս կը բաժնեն, իւրաքանչիւրին հաշիւ 1ուկէսական ոսկի բաժին մընալով. ամբողջ տարուան մը շրջանին իրենց մանր մանր ծախսերը կը հոգան այդ գումարով, բացի ուտեստէ և հագուստէ, որոնք արդէն Ս. Աթոռէն կը հոգացուին խիստ արդահատելի կերպով։ Մեծ յոյս ունինք որ Տեղապահ Սրբազանը վերջ պիտի տայ այս հին գլուխներու փճացած և խայտառակ դրութեան։

Սոյն տօնին հանդիսաւոր արարողութիւններն ալ գրեթէ նախորդ տօներու նման փառաւոր կերպով կատարուեցան։ Տեղապահ Սրբազանը, ցարդ իր կատարած պատարագէն զատ, քարոզեց նաեւ Յակոբ առաքելոյն անմարմին գլխոյն հանգստավայրին վրայ, ի վեր հանելով անոր և իր եղբօր ատուածարան աւետարանչին կեանքն ու Աւետարանի քարոզութեան մէջ անոնց ունեցած մեծ գործունէութիւնը և անոնց նահատակման պատմականը ըրաւ։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄՑԻ

ԹԱՏՐՈՆ

Օսմ. Օբէրէթի խումբին կողմէ Գալատգիւղի ձմեռնային Թատրոնին մէջ այս ուրբաթ ցերեկ կանանց յատուկ պիտի ներկայացուի Լէպլեպիճի Հօրհօր Աղան։ Դիւրերը ժամը 9ին (Ը. Ե.) մեծ երեկոյթ, ըստ խնդրանաց Գալատգիւղցիներու։

ՕՍՄ. ԿԱՑՍ. ՊԱՆԴԲԱ.

ԱԶԳ.— Թէմպէքիի 4 % օսմ. փոխառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ այդ պարտաթուղթերուն թիւ 84 կարօնները, որոնց պայմանաժամը 1905 փետր. 1/14ին կ'աւարտի, ինչպէս նաեւ 1896ի յունվար 1/14ի թիրաժին մէջ ամորթի եղած պարտաթուղթերը եթէ վճարման համար չի ներկայացուին մինչեւ յառաջիկայ 31/13 փետրուար, չնչուած պիտի հաշուուին։

Կ. Պոլիս 17 Յունուար 1911 10—3

ՏՕՔԹ. Ա. ԱՐԵԻԵԱՆ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
ՖԻԼԱՏԷԼՖԻԱՅԻ ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ ԵՒ ԱՆԴԱՄԱՁՆՆԱԿԱՆ ԳՕԼԷՋԷՆ ՎԿԱՅՈՒԱԾ
Ներքրման Գալիճիքօ, Թերա Թէրէ. Պաօի
թիւ 37 50—1

ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

Գ. ՆՍՏԱՇՐՋԱՆ 33ՐԴ ԹԻՒՍ

ՊԼՏԷԼԸ 50 ՈՍԿԻ ՊԻՏԻ ԸԼԼԱՑ ԵՒ ՄԻԱՆՈՒԱԳ ՊԻՏԻ ՎՃԱՐՈՒԻ

ԲԱՍՐՕՐԸ ՊԱՐՏԱՒՈՐԻՉ Է ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԷ ԵԿՈՂՆԵՐՈՒՆ

Օսմ. Երեսփ. Ժողովը երէկ նիստ գումարեց, նախագահութեամբ Ահմէտ Բիզա պէյի։ Նախորդ նիստի ատենագրութեան ընթերցումէն յետոյ, Ժողովը անցաւ զինուորագրութեան օրէնքին, որուն Գ. գլուխը կը խօսէր «պէտէլը նագտի» վճարողներու, գումարին և կերպի մասին։ Այս գլուխին մէջ զինուոր. յանձնաժողովը ինչ ինչ փոփոխութիւններ բրած էր. մասնաւորաբար օրօշած էր որ «պէտէլ»ը ամէն տարի 17ական ոսկի վճարուի և ոչ թէ միանուագ 50 ոսկի, դիւրութիւն մը ըլլալու համար։ Սակայն պատերազմական նախարարը «պէտէլ»ի գլուխին այս կերպ փոփոխութեանը հակառակ ըլլալով, հետեւեալ բացատրութիւնները տուաւ և պարզեց իր տեսութիւնները։

Մահմուտ Շեվքէթ փաշա.— Անցեալ տարի զինուորական յանձնաժողովը կառավարութեան առաջարկը փոխած էր, բայց ես այդ փոփոխութիւնը չընդունեցի։ Եկայ խօսեցայ յանձնաժողովին և այս վերջինը ընդունեց իմ առաջարկս, որուն վերաբերեալ պիտի պնդեմ։ «Պէտէլ» տրուելիք 50 ոսկին երեք մասնավճարի վճարեցուած է. քանի մը անգամ այս բանէն բան եմ թէ՝ ես հակառակ եմ «պէտէլ»ի դրութեան և բոլորովին չընդունուելուն կողմնակից եմ. բայց քանի որ «պէտէլ»ի դրութիւնը կը մնայ, պէտք չէ դիւրացնենք. երբ երեք մասնավճարի վերածենք, այն ատեն ամէն զինուորցու զինուորագրութենէ աղատած պիտի ըլլանք։ Նախորդ բէժիմին մէջ քրիստոնեաներու վրայ դրուած զինուորական տուրքը նորէն հաստատած կ'ըլլանք։ Ամէն մարդ կրնայ 17 ոսկի տալ և զինուոր չըլլալ։ Այսօր զինուորներուն հարիւրին 15ը 50 ոսկի պէտէլը կը վճարէ՝ ծախելով իր ասունն ու տեղը. իսկ երբ 17 ոսկին ընդունինք, այն ատեն փոխանակ իրենց տունը տեղը ծախելու, վաշխառուներուն ձեռքը պիտի ինայ և 50 ոսկին 150 ոսկիի պիտի բարձրանայ։ Հետեւաբար ես կ'առաջարկեմ «պէտէլ»ի գլուխին 45րդ յօդուածը սա կերպ փոխել. «Պէտէլը 50 ոսկի է և զայն մէկ անգամէն կը վճարուի և վճարողը կ'անցնի էֆթիյաթի առաջին տարին»։ Եթէ այս փոփոխութիւնը ընդունիք, պէտէլներու գլուխը կը ղրկենք յանձնաժողովին, որպէսզի ըստ այնմ փոփոխութիւն կատարէ։

Մ. Արիֆ.— Կամ պէտէլը վերցնենք, որուն համամիտ եմ, քանի որ հաւասարութիւնը ու արդարութիւնը այդ կը պահանջեն, կամ 17ական ոսկիի դրութիւնը ընդունինք. որովհետեւ զինուորցուներ կան որոնք, օրինակի համար, մէկ երկու տարի իբր մուրն զինուոր չեն երթար և երրորդ տարին մուրն կ'ունենան և երբ զինուոր երթալ չուզեն դարձեալ 50 ոսկի պիտի վճարեն. տարեկան անիրաւութիւն չէ։

Մահմուտ Շեվքէթ փաշա.— Ես ալ կ'ընդունիմ որ պէտէլը արդարութեան դէմ է, բայց այս դրամը գործածն ծառայութեան համար կ'առնուի և գործածութիւնը մէկկամ երկու տարի ալեկ'ըլլայ՝ ինչպէս բարձ. վարժարաններու ուսանողները, որոնք մէկ տարի պիտի ծառայեն. այն ատեն ասանք 17 ոսկիով պիտի աղատին։

Մ. Արիֆ.— Արդէն այդ ուսանողներուն համար տարին 17 ոսկի պիտի առաջարկենք։

Պօօս.— Համաձայն եմ նախարարին հետ թէ՝ անարդարութիւն է պէտէլ առնելը. բայց հիմակուընէ որոշենք թէ՝ ինչպատճառներով պէտէլ կ'առնենք. բէտիֆներուն համար անցեալ օր 30 ոսկի ընդունեցինք. հիմա 50 ոսկի կընդունինք և փոխանակ 50 ոսկին առնելէ վերջ, այդ պէտէլ. վճարողը ուղղակի բէտիֆին մէջ անցնելու. ինչպէս կ'ըլլար նախորդ բէժիմին մէջ, կանցնենք էֆթիյաթի առաջին տարին։ Երեք ամիս մարզանք ընողը որ բբնաւ բան մը չի կրնար տալիս ըլլալ, ինչպէս կրնայ էֆթիյաթին անցնիլ և վարժ զինուորի պէս կռուի դրնալիլ. այդ տեսակ զինուորը բէտիֆին մէջ իսկ չկրնար մնալ և առանցմէ օգուտ մը կարելի չէ սպասել։ Այս տեսակներուն գումար մը որոշենք, 100-200 ոսկի, որպէսզի վճարեն և միանգամ ընդ միշտ ազատին զինուորութենէ։ Կամ բոլորովին վերցնենք պէտէլը և կամ այս ձեւով ընդունինք։

Մ. Շեվքէթ փաշա.— Սխալ է թէ ասկէ առաջ պէտէլ վճարողը բէտիֆիներու մէջ կանցներ. ընդհակառակը ասոնմանդ որութենէն առաջ օրէնք մը չկար որով էֆթիյաթի մէջ կանցնէին։ Պօչ էֆ. բաւ որ երեք ամիս ծառայութիւն ընողը բան մը չի սովրիր. մարզանքի այդ ժամանակամիջոցը եւ չէի որ առաջարկեցի. բայց մենք էֆթիյաթը զէնքի տակ պիտի կոչենք միշտ վարժեցնելու համար զինուորութեան։ Իսկ պատերազմի ատեն ամէն մարդ արդէն զինուոր է և նոյնիսկ գո՛ւրք երեսփոխաններդ ալ զէնքը առնելով պատերազմի դաշտը պիտի փութան։

Վարդգէս.— Մենք հոս եկած նստած ու 50 ոսկի ամսական կառնենք, որպէսզի միայն հարուստներուն դաւակները մտանենք. ինչ պիտի ըլլայ անդին աղքատը. անոր մասին ինչո՞ւ դիւրութիւն մը չենք խորհիր. աղքատը իր դաւակը կը դրկէ այդ «մուգատաէ» ըսուած ծառայութիւնը կատարելու և անդին հարուստը դրամ կուտայ այդ ծառայութենէն և զօրանոցի դժուարութիւններէն ազատելու համար։ Եթէ այս կերպ շարունակենք ի՛նչ պիտի շահինք, օրինակի համար, մէկ միլիոն ոսկի. բայց անդին պատերազմի ատեն եթէ մենք յաղթութիւնք մեր վրասը չատ աւելի չըլլա՞ր...

Շեվքէթ փաշա.— Շա՛տ ճիշդ է. փէ՛ք ասդրու...։

Վարդգէս (շարս.).— Քանի որ այդ ծառայութիւնը նսեմրական է, պէտք է հարուստներն ալ երթալու են՝ վերցնելով պէտէլի դրութիւնը. և կամ աղքատէն՝ 50, էնտաքէն 100 և հարուստէն՝ 150 ոսկի առնելու է (ծափեր)։

Շեվքէթ փաշա.— Հայ հայրենակիցի մը կոչմէ այսպէս Օսմ. բանակը պաշտպանելուն համար ես չափազանց շնորհակալ եմ. ես ինծի փառք կը համարիմ այս տեսակ Հայ հայրենակիցներ ունենալուս համար։

Եւ Շեվքէթ փաշա իր շնորհակալութիւնը յայտնելու համար, ձեռքը սեղմեց Վարդգէսի, երբ ան վար կ'իջներ բեմէն։

Հօճա Թէվֆիգ ես համամիտ գրաւնուեցաւ Վարդգէսի և նոյն իսկ առաջարկեց որ հարուստներուն պէտէլը 2-300 ոսկիի բարձրացուի։

Վասֆի պէյ (Ծանձնաժողովէն).— Ես համամիտ եմ որ այսօր այս տեղը որոշենք և պէտէլի դրութիւնը վերցնենք. իմ վերջնական կարծիքս սա է։

Մ. Շեվքէթ փաշա.— Անցեալ օր երբ փոխադրանաւերու համար ձեզմէ 150,000 ոսկի կ'ուզէի, գտնուեցան ձեր մէջէն մարդիկ որոնք հեգնեցին. բայց փորձը եկաւ ցոյց տալու (ակնարկութիւն Եէմէնի) որ ես իրաւունք ունէի։ Եթէ 50 ոսկի պէտէլին միանուագ վճարելը չընդունիք, ես կը թողում իմ պաշտօնս. քանի որ մասնավճարները պիտի ակարացնեն և ցանցառցնեն մեր բանակը։ Ասիկա վերջնական կերպով կը յայտարարեմ ազգին և իր ներկայացուցիչներուն։

Գէօմիսա, ըսելով թէ՝ Վարդգէսի առաջարկը տեսակ մը ընկերվարական սկզբունք է, հարուստէն առնելով աղքատին տալ և կամ հակառակի հարուստներուն— անշուշտ ներկայ երեսփոխաններուն միաքերը պղտորելու համար— առաջարկեց որ տարին 17 ոսկի մասնավճարի դրութիւնը մնայ։

Ցետոյ 50 ոսկին միանուագ վճարուելուն ի նպաստ խօսեցան Հօճա Տանէմի և Խալիլ պէյ, ուրկէ վերջ մեծամասնութեամբ ընդունուեցաւ կառավարութեան առաջարկը, այն է պէտէլ վճարել ուզողները 50 ոսկին մէկ անգամէն պիտի վճարեն։ Բան այնմ հարկ եղած փոփոխութիւնները կատարելու համար, Զինուորագրութեան օրէնքի պէտէլի գլուխը ղրկուեցաւ՝ զինուորական յանձնաժողովին։

Կէս օրուան դադարէն վերջ կարդացուեցաւ և երկուշաբթի օրակարգը անցուեցաւ Թէլէֆոնի ընկերութեան պայմանագրութեան 15րդ և 23րդ յօդուածներուն մէջ, երկու կողմի հաւանութեամբ եղած փոփոխութիւններու առթիւ Ժողովին ղրկուած օրինագիծը։

Իլմիէի յանձնաժողովին ղրկուեցաւ Շէրէֆ դատարաններուն և դատաւորներու օրէնքին բարեփոխուած կարգ մը յօդուածները։

Ժողովը յետոյ անցաւ բաց օրէնքին Գ. ընթերցմանը. ինչպէս յայտնի է երկրորդ ընթերցման միջոցին կարգ մը փոփոխութիւններ ներմուծուած էին։ Ժողովը թեր ու դէմ վիճաբանութիւններէ յետոյ, գրեթէ նոյնութեամբ ընդունեց եղած փոփոխութիւնները։ Այսինքն Թուրքիայէ օտար երկիր գացողներուն պարտաւորիչ չպիտի ըլլայ բաց օրը, իսկ օտար երկիրներէ եկողներէն պիտի պահանջուի։ Այս վերջին պարագան եւս էնճիւմէնի ղրկուած էր փոփոխութեան ենթարկուելու համար. սակայն էնճիւմէնը չէր կատարած, մ՛ի գիտէ ինչո՞ւ։ Ասոր դէմ խօսեցան Պօչօ, Մ. Արիֆ, Վասֆի, և Իսմայիլ պէյերը. բայց նախագահը ան միջոցին քուէարկել տուաւ։

Ցետոյ Ժողովը «պէտէլ»ի գլուխին 45րդ յօդուածը ընդունեց նոյնութեամբ. 46րդը՝ «50 ոսկիի փոփոխութեամբ», 47րդը՝ միանուագ վճարելուն կերպով. 48րդը՝ երեք ամիս մարզանքի ձեւով ընդունուեցաւ. 49րդը՝ 50, 51ը նոյնութեամբ. 52 և 53 ընդունուեցան. 54 և 55 նոյնութեամբ ընդունուեցան։

Նիստը փակուեցաւ ժամը 4ուկէսին։

ԳՐԻՔՈՐ

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԵԷՄԷՆԻ ԱՊՈՍՏԱՄԲՈՒԹԻՒՆԸ

Երէկ զրոյց կը չրջէր թէ Սանաա ապստամբներուն ձեռքը ինկած է։ Սակայն այս լուրը չի հաստատուիր։

*** Զրոյց կը չրջի թէ պատերազմական նախարարը Եէմէն պիտի երթայ։ Սակայն ստուգութեան կը կարօտի այս լուրը։

*** Պատերազմական նախարարութեան հասած լուրերու նայելով, Եէմէնի կացութիւնը գոհացուցիչ չէ։ Քանի մը ցեղեր ըմբոստներու միացած են։ Անգլիական աղբիւրէ հասած լուրերու համաձայն, իմամ Եահեա 80,000 զէնք և 10 թնդանօթ ունի։ Հոտէյտայի հետ հաղորդակցութիւնները վերահաստատուած չեն։

ԹՈՒՐԲԻԱ ԵՒ ՊՈՒԼԳԱՐԻԱ

Պուլկարիոյ Սօպրանիէի վերջին գաղտնի նիստին մէջ Թուրք երեսփոխանները չեն ընդունուած։ Այդ միջոցը ձեռք առնուած է որպէս զի Թուրքերը իրաղեկ չըլլան այն տեղեկագրին, որ կը խօսի Պուլկարիոյ զինուորական ուժերուն վրայ։ Վաւերական աղբիւրէ առնուած տեղեկութեանց համաձայն, Պուլկարիա պատերազմի ատեն պիտի կրնայ 495,500 զինուոր հանել։

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ-ԿԱՌԱԼՈՒՄԲԵՐ

Երէկ Զաթալճալի մէջ տեղի ունեցան հիւանդանոց—կառախումբերու փորձերը, որոնք վերաւոր զինուորներու փոխադրութեան յատկացուած են։ Այդ փորձերը կատարուած են յանձնաժողովի մը ներկայութեանը։

ՂԱԼԱԹԻՈՑ ԱԿԱՐԱՆ

19/1 Յուն.

Օսմ. միջոցեալ բացուեցաւ զրս.		102—05½
»	վար գին	101—38
»	» բարձր գին	102—06
»	» գոցուեցաւ	101—39
Բաւմ. երկ. բացուեցաւ	ֆր.	218—
» » վար գին	»	217—75
» » բարձր գին	»	218—
» » գոցուեցաւ	»	217—75
Կ. Պոլսոյ Թրամուէյ	»	16—20
» Ժուրնոս	»	8—85
Օսմ. Ապահ. ընկ.	Լ. Օ.	4—65
Շիրքէթի Խայրիյէ	»	50—
» » Օսման.	»	1—05
Գրէքի Ցանս. Էյժիրս. հին	Ֆր.	337—
» » » նոր	»	271—50
Թրանսվալ	»	60—50
Զարթրէդ	»	43—
Կ. Պոլսոյ քարաք	»	444—
Պանգ. Օթթոմ.	Լ. Օ.	19—75
Օսմ. Ծխախոտի ընկ.	»	17—30
Օսմանիէ քարէթ.	»	14—90

ՔՈՒՐԹԷՍԻ ԵՂԲԱՐՑ
ԿԱՐԱՍԻՆԵՐՈՒ
ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԵՒ ԳՈՐԾԱՐԱՆ
4, Բերու, Թիւնէլի դիմաց, 4

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԵՒ ՏԵՂԱԿԱՆ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐՈՒ ՃՈԽ ՄԹԵՐՔ, ՍՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԿԱՀԱՒՈՐՈՒՄ, ՃԱՇԱՍՐԱՀԻ, ՆՆՋԱՍԵՆԵԱԿԻ ԵՒ ՀԻՒՐԱՍՐԱՀԻ ԿԱՌՍԻՆԵՐ ԵՒ ՕԹՈՑՆԵՐ

Կառասի զնելի առաջ, մեր վաճառատունը այցելեցէք։ Գիները խիստ չափաւոր եւ անմրցելի են։ Այցելութիւն մը կը բաւէ, համոզուելու համար։ 52—14

ԹԷՋԱՐՍ ՏՈՒՆԸ
ԿԻՆԵՐՈՒ ՎԱՐՍԱՅԱՐԴԱՐ
ԲԱՐԻՋԷՆ ԵՒ ԼՈՆՏՈՆԷՆ ՎԿԱՅՈՒԱԾ
Բերա, Մեծ-Փողոց թիւ 231, Ա. Յարկ

Մաղի յարդարանքներու և կեղծամներու մասին բոլոր վերջին նորամուծութիւնները կը գտնուին սոյն Տան մէջ, որուն մասնագիտութիւնն են Տօքթ. Բիլիթէրի ներկերը, 36 երանգներով. նոյնպէս ԷՔՍԱԹՐԷ ՏԸ ՔԱՄՕ Միլ, ընթեր պատրաստութիւն մը՝ մազերու ճերմկնալուն դէմ, հեղուկ ՊՐԻՍԹԻՆ՝ առանց ճարպի եւ ալքալի, ինչ որ շատ օգտակար է սակաւ մազերու համար։

Սոյն Տան մէջ ձրի խորհրդակցութիւններ կը կատարուին մազի վերաբերեալ բոլոր ճիւղերու մասին։

12—15

Մուշտակեղէններու Մեծ Վաճառատուն
Ժ. ՔՕԹՎԱԼՏ
ԱՆԹՈՒԱՆ ԳՐԱՏԱԼ (ՅԱՋՈՐԴ)
Բերա, Մեծ Փողոց, թիւ 421

ՄԵԾ ԼԻՔԻՏԱՍԻՕՆ

Յառաջիկայ տօնական օրերու առթիւ, սոյն վաճառատունը, իր յարգոյ յաճախորդներուն գոհացում տալու համար, Լիքիտասիոն մը կազմակերպած է։ Բացառիկ գիներ։

Առիթէն օգտուեցէք, նկատելով որ մուշտակեղէններու գիները հետզհետէ կը բարձրանան։ 6

ԳՈՐԳԵՐ
ՉԻՆԱԿԱՆ ՓՍԻԱԹ
ՁԻՆ ՀԱՄԲԷՐՔ

ԿԱՀԱԻՈՐՄԱՆ ԿԵՐՊԱՍՆԵՐ

ՍՊԻՇԱՄՊԱ, ԼԻՆՕԼԷՕՄ, ԿԱՐԱՍԻՆԵՐՈՒՄ ՀԱՄԱՐ ԾՈՊԵՐ (ՍԱՁԱՓ) ՊԱՏԻ ՆԿԱՐԻՆ ԹՈՒՂԹԵՐ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԼԱԶԱՐՈ ՖՐԱՆՔՈ ԵՒ ՈՐԴԻՔ

Բերա, փոքակ նամբայ, Բասաժ Անթաթլի,— Կալաթա, Եէնի Ճամի, 14, Թիւնէլի կից,—Պոլիս, Ֆինճանճըլար, 33, 35, 37

ՎԵՐՄԱԿՆԵՐ
ԹԻՒԼԵՐ ԵՒ ՍԹՕՐՆԵՐ

36—36

ՄԷՆԻԷՐԻ - ՇՈԳՈՒԼԱՆ

ԱՆԲԱՂԴԱՏԵԼԻ ՑԱՏԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ ԱՄԵՆԷՆ ՇԱՏ ՍՊԱՌՈՂՆԷ

Օրական սպառումն է *60,000* հիլօ

Փնտրեցէք ՄԷՆԻԷՐԻ ՇՈՔՈԼԱՆ, կեղծ անունէ զգուշացէք:

ԳՐԱՏՈՒՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԳԷԼԷՃԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Զահմաֆնըլար, թիւ 25

Գելըճեան գրատունը հետեւեալ հատընտիր գիրքերը կը յանձնարարէ կարդալ ամէն Հայ ընթերցողներու.—

Տարեցոյց Թուղթի		գին	12	Ղուռշ
» Գաւառի	Ս. Մեսրոպ	»	6	»
» Կավոչի	Ե. Թօլայեան	»	5	»
» Շանթ	Մ. Պարսամեան	»	5	»
Հերդեր	Ս. Սապանգիլեան	»	2.50	»
Երիտասարդ Թիւրքիա	» »	»	2.50	»
Սոցիալիզմ և Հայրենիք	» »	»	2	»
Կապիտալիստ դասակարգը	» »	»	1.50	»
Կապիտալ և աշխատանք	» »	»	5	»
Գործաւոր դասակարգը	» »	»	1.50	»
Եւրոպացիներու կարծիքը հայկ. դատի մասին Պէրլէի Դաշնադրութենէն յետոյ	Ս. Սապանգիլ	»	5	»
Հերոսուհիներ	Հ. Արամեանց	»	3	»
Աղջատութիւն	»	»	1.50	»
Բռնակալին մահը	»	»	3	»
Փախստականը	»	»	2	»
Սամանի ժիրայր թատերգ.	»	»	3	»
Տաճկահայ Բրդերու կենսագրութիւնը	»	»	10	»
Արտը (քրդական կեանքէ	»	»	3.50	»
Գիւղական ուսուցչի ձայնը	»	»	2	»
Ինչ է Հայրենիքը	»	»	2	»
Աղգային Սահմանադրութիւն		»	1.50	»
Աղտոտ Երդարան Գ. ապագրութիւն		»	5	»
Աշխատաւոր Բանակի մուտքը պակրդ.		»	15.50	»
Արեւելքի բոցեր	Եղ. Գալանճեան	»	5	»
Բանտէ Բանտ	Ս. Բիւրաս	»	30	»
Եղերգէ Սասուն	»	»	30	»
Բարեկամ Ամենեցուն, գերբ բժշկական		»	10	»
Քիմական Ֆրանսերէն	Ե. Ցովհաննիսեան	»	1.50	»
Առանին Տնտեսութիւն (ընդ մամլով)		»	6	»
Դասատան	Ասս	»	2	»
Վահէ	»	»	2	»
Դիւցազնուհին	»	»	3	»
Հասէ Սասունցի Հերոսուհին	»	»	1.50	»
Ընկերվարութիւն	Մ. եպս. Սեարբեան	»	4	»
Քրիստոնէական բարոյականը	»	»	5	»
» վարդապետութիւնը	»	»	5	»
Հովիւին խրատները	»	»	10	»
Կարմիր Գազանի օրը	Գ. Եդիկեան	»	5	»
Արեան Ճանապարհով	»	»	1.25	»
Ամիս մը ի Կիլիկիա	Տիկին Թէոդիկ	»	7.50	»
Պղտիկ տուներ	Մ. Պեռոսեան	»	5	»
Ինչո՞ւ Հայը հայրենիք եղաւ	Կադմոս	»	3	»
Գարիպալտիի կենսագրութիւնը պատկ.		»	7.50	»
Կախաղաններու պատմ.	Թոպսոյի	»	1.50	»
Եղիպի սիրային նամակները	Հ. Նազարեան	»	5	»
Գրիգոր Օտեանի կենսագրութիւնը		»	15	»
Քաղաքական տնտեսագիտութիւնը	Մ. Քեշիշեան	»	10	»
Զգեստականութիւն	Ս. Դալեոճեան	»	3	»
Զէյթունցի հրացանակիր քահանան		»	4	»
» վարդապետը		»	2	»
Ֆէրէրի կենսագրութիւնը		»	3	»
Գաւառի տաւիղը	Աստղ Փսանեան	»	5	»
Ապաղայապաղութիւն պատկ.		»	2	»
Նոր Տարեր	Միսաք Մեծարենց	»	5	»
Կանայի վատաբերում պատկ.		»	10	»
Կիլիկեան Արհաւիրք	Ս. Պարթեւեան	»	7.50	»
Դիպուածներ		»	5	»
Մահմէտ	Ե. Մրմրեան	»	5	»
Պատմ. հայ. գրականութեան	»	»	7	»
Սառուցեալ հին դէմքերու	»	»	5	»
Մինծաղներ	Ամիրենց	»	2	»
Աղբար Թալմասի անակը		»	25	»
Օպերլիներ	Ա. Կենեան	»	5	»
Բօրնէյլ Վասիլեվ	»	»	1.50	»
Կարնամակ	Տօքթ. Թիրեաբեան	»	25	»
Առրպատ	»	»	5	»
Շահէնն ի Սիպիր	Ս. Տ. Մարգիսեան	»	50	»
Սիլուան		»	5	»
Կարման հրամանատար		»	5	»
Նարեկ և իւր թարգմ.	Հորոյ	»	2	»
Խիլաթքի իւլ սարգի	Հերեդիի Հօճա	»	5	»
Քեր. Արարքէն	»	»	10	»
Վարդան Մամիկոնեան	Ե. Մանավեան	»	5	»
Պատմ. Հայ Եկեղեցւոյ	Մ. Սուրեան	»	5	»
Տիգրան և Զարուհի	Յակոբ Բագրատունի	»	5	»
Սիրվարդին սէրը	»	»	5	»
Հայրենի ձայներ	Տիգրան Զէօկիւրեան	»	4	»
Երգեցողութիւն ընդ.	Ե. Գելրճեան	»	1.50	»
Գանձարան Տարբ.	Ա. Անտոնեան	»	5	»
Գանձարան միջին	»	»	8	»
Գանձարան բարձրագոյն	» (ընդ մամլով)	»	»	»
Ճշմարտութիւն, միակ գիրքը բարոյագիտութեան		»	3	»
Ալքոլին նախիրները	Մ. Վարժապետեան	»	2	»
Հայկական նոր եկեղեցի	»	»	2	»
Մաղկեփունջ մայրենի լեզու	Մ. Մեպուն Ա.	»	1	»
» » »	» Բ.	»	2.50	»
Կաւէ արձաններ	Ա. Անտոնեանի (50 ծաղրանկար)	»	7.50	»

Ծանօթ.— 1. Ե. Գելրճեան Գրատան մէջ միշտ պատրաստ կը գտնուին դասական, գրական, գիտական, լեզուփոխական, պատմական ու կրօնական գիրքերու ձօր մեր գրատանէ եղած յանձնարարութիւնները կը կատարուին՝ գիրքին տեսակին համեմատ իր սովորական դեղչը ապրով։ 2. Թղթատարի ծախքը միշտ գնողին կը վերադրուի։ 3. Մէկ տիրէն հրապարակ կ'ելլէ ժիրայրի պատկերազարդ կենսագրութիւնը՝ ինքնագիր օրագրութեամբ, մաքուր և խնամուած ապագրութեամբ։

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ ԲՈԼՈՐ ՔԱՂԱՔԵՆԻՐՈՒՄԷՋ.

ՍԻՆԿԵՐԻ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԸ

ԱՇԻՒԱՐՏԻՒ ԼԻՒԱԳՈՅՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՆ ԵՆ

ԻՐՍՏ ՀԱՍՏԱՏՈՒՆ ՇՐՆՈՒԱԾՈՎ ԵՒ ԱՄՐԷՆԱՀՏԻՐ ՆԻՒԹԵՂԷՆ

ԱՆՍԽԱԼԵԼԻ ԵՒ ԳՈՐԾԱԾԱՌՈՒԹԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

ՁԳՈՒՇԱՑԱԿԱՆ ԿԵՂԾԵՐԸ

ՊԱՏՈՒՀԱՆԵԼԻ ԳՈՐԾԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՍԻՆԿԵՐԻ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՈՒ ԸՆԿ.

Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղեր:

Բերա, Թ. 342, Մեծ-փողոց, Կալաթա, Սինկեր խան և Գարաքէյ Թ. 120. Պոլիս, Սուլթան Պայազիտ, Սուլթան Համամ և Ֆաթիհ Հաֆեզ-Փաշա Թ. 64. Սկիւտար, Զաբշի-Պաշի Թ. 15: Գալաթէյ, Մուվաթալ Հանէ փողոց: Մաքրիքէյ, Երկաթուղիի Հրապարակ: Պալաթ, Քէօրբի-Պաշի փողոց Թ. 113. Ոսկիչիներ, Ճիրքէթի Նաւամատոյցին դիմացը: Բանկալթի, Գրամվայ Ճամբուն Թ. 57.

Տնօրէնութիւն Սիրեւէրի Խամեր: Կ. Պոլիս Բերա Հեռ. փողոց 343

ԻԻՆԻՕՆ

ՀԱՅՏԱՏԵԱԼ Ի ԲԱՐԻՋ 1828—1929

1828 L'UNION DE PARIS

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ Ի ԲԱՐԻՋ Ց. ԲԼԱՍ ՎԱՆՏՈՍ, 9

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԳՐԱԿԱՆԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Դրամագլուխ և պահեստ	329	Միլիոն Ֆրանք
1906ին գանձուած ապահովագրին	30	» »
Մինչեւ 1906ի վերջը հատուցեալ վնասք	480	» »

Ինչպէս այս թուականներէն կ'երեւի, Ընկերութեան գրամագլուխն ու պահեստ գումարն է 329 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ որ հսկայ երաշխաւորութիւն մը կ'ընծայէ ԻԻՆԻՕՆԻ ապահովագրեալց:

Արեւելքի համար մասնաւոր գեղեցիկ սակացոյց. Նպաստաւոր պայմաններ՝ անհամեմատ կերպով աւելի ԴԵՐԱՁՆՇ քան ո՛ ԵՒ է Ընկերութեան պայմանները: Ապահովագրութեան ամէն ձեւերը ամէնէն ազնիւ դիմերով, օրինակի համար՝ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ի ԴԷՊ ՄԱՀՈՒ, ԽԱՌՆ, ԴՐԱՄՈՔԱՓՈՒՏ, ԷԼԵՒ. ՀԼՆ.:

Ընկերութեան Դրամատունն է ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆԿԱՆ

Թուքիոյ և Արեւելքի Ընդ. Տնօրէնութիւն
Ընդհ. Տնօրէն Սիմոն Գէսէրլեան
Գլխ. Միհրան Տէր-Ներսէսեան

Պոլիս, Սուլթան-Համամ, Քաթրջիօղլու Օղլու Բաղաժ:
Գործակալութիւնք Թուքիոյ գլխաւոր քաղաքաց մէջ:

ԼԱ "ԲՐԷՎՈՒԱԵԱՆԹ„

ԿԵԱՆՔԻ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՀՈՒԱՆ ՊԱՐԱԳԱՅԻՆ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՈՎ

ՀՔՍՆՈՒԹԻՒՆ 1828

Անհատական ձեռնարկութիւն, որ կը գործէ ֆրանսական կառավարութեան հսկողութեան ներքեւ.—Վարիչն է կենաց փոխադարձ ապահովագրութիւններու ընկերութեանց երաշխաւորութեան և ապահովութեան անանուն ընկերութիւնը

ՈՐ ՈՒՆԻ 3,000,000 ՖՐԱՆՔ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ, 3, ՏՕԹՎԻԼ ՓՈՂՈՑ, ՊԵՐԻԹ

Ապահովագիրներ ամէնուն թրամադրելի, ամիսը 5 ֆր.էն սկսեալ վճարումով

Պանք տը Ֆրանսի մէջ 1910 Հոկտ. 15ին դրուած գումար՝

22,000,000 ՖՐԱՆՔԻ ՄՕՏ

Ամէն տեսակ տեղեկութիւններու համար դիմել Կ. Պոլսոյ Տնօրէնութեան

ԿԱՎԱԹԱ
ԹՕՓՀԱՆԷԻ ԳԱԼԱՓ

Տնօրէն
Թ. ԹԷՊՈՒԼ

72—24

ՏՕՔԹԷՕՐ

ԵԴՈՒԱՐԴ ՇԱՀՊԱԶ

ՄԱՍՆԱԳԻՏ ԱԶԳԻՒ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՆԵՐ

Բարիզի Բժշկական Հասարակութեանի Ակադեմիական Թիւնիֆին մէջ մասնագիտացած Թիւնը կատարելագործած և Գէնդվէնի հիւանդանոցին մէջ իբրեւ ակնաբոյժ երկար փորձառութիւն ստացած, մեծ խնամքով կը դարմանէ աչքի ամէն հիւանդութիւններ: Շիլերը (տաճ) կը չակէ առանց գործողութեան և ցարդ Պոլսոյ մէջ չգործածուած Բրօֆ. Ժավալի գործիքով կարճատեսներու և հեռատեսներու յատակ և փայլուն ցուցնող ակնոցներ կուտայ, ափրոդիտեան ախտէն առաջ եկած աչքի հիւանդութիւնները՝ երակներուն մէջ նոր դեղ մը ներարկելով արմատապէս կը դարմանէ, և առանց ցաւ պատճառելու կը կատարէ քարաւոքի (բերաթ) և աչքի վերաբերեալ ամէն տեսակ գործողութիւն տեսողութենէ զուրկ և մանկ աչքերուն եղ բնականին յար և նման արուեստական աչքեր կը դնեղէ: Հիւանդ կ'ընդունի մինչեւ 1ժամ. Պաղչէ-Գաբու, Համիտիէ Սկալիին դիմաց Իւթիւնեան դեղարանը, կեսօրեն վերջ Բերա, Շիտակ Ճամբայ, հեղինական ֆիւպաւոսարանին դիմաց, 91 թիւ դարմանատունը: Ուրբաթ օրեր նոյն դեղարանը, իսկ երեքշաբթի օրերը ցերեկեն վերջը իր տունը դիմող հիւանդները ձրիաբար կը դարմանեն:

50—26

ÇA NE COUTE RIEN

d'avoir son nom et adresse insérés correctement dans

l'ANNUAIRE ORIENTAL.

Il suffit pour cela d'envoyer sa CARTE DE VISITE avec les indications nécessaires à la DIRECTION DE L'ANNUAIRE ORIENTAL *21, Rue de Pologne - Péra.* Les insertions des noms et adresses sont faites

GRATUITEMENT

ՈՒԻՆՔԱՐՆԻՍ

Կազդուրիչ իսկայ դինին, որ ասխարհիս մէջ լաւագոյն ըմպելիճն ընդդէմ ԱՐԵԱՆ ԱՆՄԱՔԲՈՒԹԵԱՆ Սակաւարիւնութեան ԸՆԴՀԱՆՐՈՒԹԵԱՆ ՁՐԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ ԳԼԽ ՄՆՆԴԱՌՈՒԹԵԱՆ

Բոլոր ականաւոր բժիշկներու գնահատման արժանացած է Բոլոր դեղարանները և դեղավաճառները քով կը գտնուին կ'երբեմն, Սիրքէճի, Խորասանի խան, թիւ 1, 5:

40—52

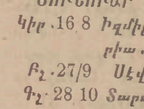

ԽՏԻՎԼԻԷԼ ՄԷՋԼԼԱՅՆ

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ԱՐԱԳ ԵՐԹԵՒԵԿ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՊԻՐԷՆՈՒՆ և ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ ՄԻՋԵՒ ԵԼԵԿՏՐ. ԼՈՒՍԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Առաջնակարգ ճաշ.— Սեղանի գինին ձրի

Օսմանիի չոգենաւը, նաւապետ Գաթէչի, Աղեքսանդրիայէն կը հասնի յուն. 22ին, յունուար 24ին, Գշ. օր, կէս օրէն յետոյ ժամը 3ին ճամբայ կ'ելլէ դէպի Աղեքսանդրիա, հանդիպելով Պիրէան:

ՍՈՒՐԻՈՅ ԳԻԾ

Ռամսես չոգենաւ, նաւապետ Ուիլեէմս, 1911 յուն. 19/2 փետր. հինգշաբթի օր Սուրիոյ եզերքէն հասնելով, յուն. 21/1 փետր. շաբաթ օրը կը մեկնի դէպի Կելիպոլիս, Տարանէլ, Միթիլին, Իզմիր, Քիոս, Հոռդոս, Մերսին, Աղեքսանդրիա, Թարսուս, Պէյրութ, Հայֆա, Եաֆա, Բորթ-Սաիտ և Աղեքսանդրիա:

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել Ղալաթիա, քարափին վրայ, Մեմէն էֆէնտի խան, Պոլիս՝ Վալիտէ Սուլթան խան:

Cie Russe

Navigation à Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթական երթեւեկութիւններ

ՑՈՒՆՈՒԱՐ

Կիր. 16 8 Իզմիր, Պիրէան, Աղեքսանդրիա. առաւաւտեան ժամը 11ին:
Բշ. 27/9 Սէվաստոպոլ. ժամը 10ին:
Գշ. 28 10 Տարանէլ, Իզմիր: Քիոս, Հոռդոս, Մերսին, Իսքէնտերուն, Թրիպոլի, Պէյրութ, Հայֆա, Եաֆա, Բորթ-Սաիտ և Աղեքսանդրիա. ժամը երեկոյեան 4ին:
Եշ. 30/12 Օտեսա. առաւաւ. ժամը 10ին:
Եշ 30/12 Ինեբոլի, Սինոպ, Սամսուն Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ և Պաթում. ժամը 10ին:
Շբ. 1/14 Օտեսա. իրիկուան ժամը 4ին:
Կիր. 2/15 Իզմիր, Պիրէան և Աղեքսանդրիա. առաւաւտեան ժամ 11ին:

ԱՄԼԷՆ ԿՈՂՄ ՓՆՏՌԵՑԷՔ

ՁԱՎՈՒԹ ՕՂԼՈՒԻ

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿ ՀԱՆԱԾ ՊԱՀԱՐԻՆ ԵՒ ՎԱՃԱՌ

Սիկառի առաջնակարգ եւ ընտիր ԹՈՒՂԹԵՐԸ

ԲՈԼՈՐ ԾԽԱՎԱՃԱՌՆԵՐՈՒՆ ՔՈՎ ԿԸ ԳՏՆՈՒԻՆ

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՐԻՒՐԻՆ 20—25

ԱՆՏՈՒԽԻՆ, ՀԱՆՔԱՇՏՈՒԽԻՆ, ՔՈՔԻՆ, ԱՆԹՐԱՄԻԹԻՆ, ԵՒ ՎԱՌԵԼԻՔՆԵՐՈՒ

Վ. Ր Ա. 6

ԲԱԶՄՍԹԻՒ ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՄԻԱՆԳ ՆԵՐԿԱՅԱՑԱՑՈՒՑԻՉ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՄԱՐ

ՖՐԱՆՍԻԱ ՏԸ ՁԱՌԱ

ՍԷՆ-ՐԷՄԻ ԽՈՆ, ԴԱՒԱԹԻՍ. Կ. ՊՈԼԻՍ

Գործակալներ, բաժիներ կը փնտռուին քաղաքին, արուարձաններուն և գաւառներուն համար:

Վերոյիշեալ ապրանքները Պօն-Մարշէի մէջ կը ծախուին:

ԲԱՆՔ ՏԸ ՍԱԼՕՆԻԿ

BANQUE DE SALONIQUE

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 10,000,000 ֆր.
ՀՔՍՊ. ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 8 Մարտ 1906ին 8,000,000 ֆր.
ՓԱՌՆԵՏԻ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 8 Մարտ 1906ին 3,700,000 ֆր.

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ Կ. Պոլիս Վոյվոտա փողոց

ԳՈՐԾԱԿԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ՝ Պոլիս, Աչբէ Էֆ. խան Բիւթիւպանէք փողոց

Մասնաճիւղեր՝ Իսթիրէ, Պէյրութ, Գալալա, Տէտեաղաճ, Տրամա, Մանաստիր, Սելանիկ, Սամսուն, Իզմիր, Սքիւպ Սքէյէ:

Գրասենեակներ՝ Կիւմիւլճինա, Գումանովա և Սուֆլի:

Սելանիկի պանքան կը զբաղի պանքայի վերաբերեալ ամէն կարգի գործառնութիւններով, ապրանքներու վրայ փոխառութիւն կ'ընէ և ապրանքներ իբր աւանդ կ'ընդունի:

Խնայողական Սնուցի՝ նպաստաւոր տոկոսով:

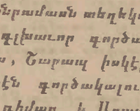

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Աւստրեամերիկեան

(Cie. de navigation Austro-Americana)

ԱՆԴՐԱՏԼԱՆՏԵԱՆ 45 ՇՈԳԵՆԱՒ

Կանոնաւոր մեկնում ամէն հինգշաբթի օր: Մասնաւոր դիւրութիւններ կ'ընծայուին Հայ ճամբորդներուն: Շոգենաւերը կրկին պտուտակ ունին: Մնունդը խնամեալ է: Եկեղեցական օգափոխում է լոյս: Մաքրութիւնի դրութեամբ անթեղ հեռաձիր: Բժիշկ և դեղ ձրի:

Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել գլխաւոր գործակալութեան, Ղալաթիա, Շարապ խանի փողոց, Լոյտ Օթրիշէն գործակալութեան նախկին շէնքին դիմաց և Արապեան խանին վերեւ թիւ 24: Ընդհ. գործակալ ԹԷՕՏՕՐ ՔՈՒՐՄԻՋԻ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ԳՆԵՐԱԼՆԵՐԸ

Պոլսոյ համար Բօսթ Լօքալ արկղ .108 գր
» » » վերամաս. 60 »
Գաւառներու համար արկղ. 108 »
» » վերամասեալ 60 »
Սրատատեմանի համ. արկղեան 35 ֆր.
» » վերամասեալ 20 »

Թղթատարի ծախքը մեր վրայ. նոյնպէս փոփոխման համար 2 գրշ.. բաժնեգիները անպայման կանխիկ, ծանուցագիրն առանձին կը տպարկուին. գրամ գրիչներ ամենաշէնքին հետ ամեն մէջտեղ Մանասեան է:

Ներսեսեան՝ ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՍԹԱՆՃԻԱՆ